

mladičevega večja ali manjša mrzla, ne boleča, pošlatu elastična (odskočna) okrogla oteklina, ki se da noter v globino trebuha nazaj potisniti. Ako živinče znak leži, sama ob sebi izgine, hitro se pa sopeset pokaže, če živinče na noge stopi.

Tu nasvetuje zveden živinsk zdravnik mažo, ki se naredi iz 1 leta svinske masti, 40 gramov zribanih španskih muh in 5 gramov bele mišnice. Vse to se dobro zriba, med seboj pomeša in kila s polovico dobro pomaže in vmanca; če bi prvokrat ne pomagalo, se v 8 dneh z drugo polovico pomaže in vmanca. Po tej maži dobro vmančani pri teletih kila gotovo premine. Sesavnim teletom je treba tudi ses nekoliko odtegniti, odstavljenim pa manj jesti dati. (Dalje sledi.)

Gospodarske skušnje.

Kuruza „Stražimirovka“. Pod tem imenom priporoča v „Zagrebačkem gospodarskem listu“ g. Drag. Stražimir svojo kuruza, za katero je na hrvaški in dunajski razstavi svetinjo dobil, in hvali posebne prednosti ranega dozorenja, višete teže (vagan namreč tehta 85—88 funtov) in izvanredne rodovitnosti (po 2—4 stroki na stebelu), jalovca skoro ni med njo. Kdor bi si semena naročiti hotel, naj se obrne do semenškega kupca v Zagrebu, g. Anišića, vagan po 7 goldinarjev.

Zastran rožnega krompirja, o katerem smo zadnjič poročali in ga priporočali, si je treba zapomniti, da najbolje stori v dobri črni prsti večkrat preobrnjeni in ne na novo, ampak že leto prej pognojeni. Seme se tudi dobiva pri gori imenovanem g. Anišiću v Zagrebu.

Dopisi.

Iz Slovenjgradca 16. sušca. (Kat. pol. društvo.) Zavoljo silno slabih potov se je bilo k včerajšnji obletnici našega kat. pol. društva zbralo scer menj udov kakor druge krati, vendar je bil ta zbor v oziru na storjene sklepe zelo važen in pomenljiv. — Po končanem govoru prvomestnika, ki je ob kratkem poročal o delovanju društva v pretečenem letu, popisal je g. dr. Š. razun drugih novjših dogodbe zlasti razprave o „verskih“ postavah v državnem zboru, in povedal, da so sv. Oče povzdignili v posebni okrožnici svoj glas zoper take postavbe, ter da so se tudi škofi sešli na posvetovanje, kaj bi jim bilo zdaj storiti.

Na to so kmetje sami predložili (posebno gorko je ta predlog priporočal Fr. Hergolt iz Šmartinske fare), da bi se društvo obrnilo z adreso do Nj. Veličanstva, presvetlega cesarja, naj bi ne potrdili takih postav, ki so očitno na kvar katoliški cerkvi, ob enem naj bi se tudi v adresi do milostljivega kneza in škofa izreklo, da jih s zvesto udanostjo in z vso gorečnostjo podpirati ho-

čemo pri vsem, karkoli bodo v obrambo naše sv. cerkve storili. Odboru je bilo naročeno, adresi sestaviti in podpisati.

Slednjič naj še omenim, da se je prejšnji odbor vnovič izvolil, namesto g. Al. Kosa, bivšega tajnika, bil je pa izvoljen g. J. Sattler, kaplan v Staremtrgu. — G. Kosu, ki se je od nas preselil, je zbor za njegovo neutrudljivo 4letno delovanje v našem društvu, kterega ustanoviti je pripomagal, pismeno zahvalnico poslati sklenil.

Iz Savinske doline 9. sušca. (Šolstvo po liberalnem kopitu ne napreduje — hira.)* Odkar nam je zaslepljeni liberalizem nove šolske postave vsilil, šole po deželi namesto napredovati — večidel le zmerom bolj hirajo. Znano je, da se je vsled tega mnogo dobrih in poštenih učiteljev svojim službam odpovedalo dobro vedoči: „da se dvema gospodama,“ ki si nasprotujeta, — še manj pa večim — „vestno služiti ne da;“ — znano je, koliko vrzel delajo med učitelji nove vojaške postave; dejanska resnica je, da ošabni brezverski liberalizem, ki ubogim kmetom toliko žaljevih denarjev iz žepa zvabi, razumnim vedno bolj oči odpira, da spoznavajo, kam da pes taco moli; da svojih sinov, ki so jih dosihmal z veseljem učiteljskim stanom žrtvovali, več v šole ne pošiljajo, kjer se jim po liberalnem kopitu le spri-dijo in ob vero spravijo. Tudi naši mladenči sami, če so količkaj previdni, viditi nerédno, dostikrat ostudno obnašanje svojih lastnih učiteljev, — in kolika je npravna čut nepopačene mladine! — ki so množini v posmeh in zasramovanje — pametnim pa v pomilovanje, si v takem položaju nikakor na njih mesto ne želijo kljubu vsemu povišanju plače. Zato se sedeži po šolah in učiteljskih službah zmerom bolj izpraznjujejo — šolstvu na velik kvar! —

V Št. Jurji pod Tabrom se je vrli, pošteni in dobri učitelj J. K. iz omenjenih vzrokov, nekaj pa tudi zato svoji službi odpovedal, ker so ga sedanji liberalni uradi kot „klerikalca“ sumničili, — bil je namreč večidel od crkvenih organov postavljen, on se pa tudi ni hotel novi liberalni preskušnji podvreči. In zakaj tudi? — v novo sužnost? Tako je ostala šola skoro leto in dan zaprta, preden so učitelja iz sosedne Kranjske dobili. Ta jim je pa ravno zdaj po ne dolgem službovanju v svoji boljši starosti za kozami odmrli. — Danes 9. t. m. je bil pogreb. Sosednim učiteljem — bilo je vsih 8 skupaj — pa ni bilo dano spremiti tovariša, ker je bil že ob 9. uri zagrebljen.

Tudi v G... fari, odkar je umrl stari učitelj L. P..., ki je ondi pol stoletja dobro in skrbno šolaril, ni bilo nobenega novošegnega učitelja dobiti, ki bi bil rajncega le od daleč nadomestil. Bil je Br..., kojega so farani sploh le „Horvata“ imenovali, ošaben liberelec, ki pa ni ne slovenske,

* Pa že zopet skrženo! boste rekli. Al pomislite, da list le enkrat na tjeđen izhaja in mora skrbeti za prostor tudi drugim dopisom. Vredn.

ne nemške sloge pravilno začrkati znal, — ki je v šoli Bog zna kako slovenaril, mladino trpinčil in tepel, da si se pritožeb poslušati naveličal, — po oštarijah pa nemškutaril, da se je vse krhalo, posebno kadar je med liberalci nad župnika šlo. Pa ošabnež je s tem le sam sebi obsodbo izrekal. Vsi pametni so spoznali, da to ne sme nikakor dalje tako ostati. Ko bi bil siromak še količkaj podučljiv, bi si bil vzel nauk iz svojih pohujšljivih nerédov, ki so ga bili dosti omehčali, in bi bil potem, ko je službo zgubil in novo v M... dobil, bolj pošteno izhajal, kakor je bilo brati in slišati. Pa liberalci — s kostmi in kožo — ostane nepoboljšani trdovratnež tudi v svojo nesrečo!

Drugi Z..., od nekojih veljakov, ki bi se tudi radi liberalne skazovali, pa malo veljajo, čeravno veliki zvonec nosijo, privabljen, ni bil nič kaj boljši od prvega tako, da je tudi po mnogem mladini danem pohujšanji moral za Br... pobrati svoje kopita; ali tudi v svoji novi službi pri sv. Št. ne sluje dobro. Taki in njim enaki vetrnjaki navzeli so se skoz in skoz liberalizma na svojih učiteljskih zborih, kjer se je toliko brez vse milosti in graje od zgoraj po duhovenstvu, cerkvi in veri udrihalo, da sedaj vsi omamljeni z odprtimi očmi in ušesi ne vidijo, ne slišijo in ne spoznajo, kaj in kako ravnaajo!

G. J. St... ki je zdaj za učitelja nameščen, še najbolj obeta ustrezati šolskim zahtevam; ali že tudi on je moral slišati o jami, kojo so mu zvonce noseči kopali, pa nevédsi sami sebe s sramoto zagrnili. Kako dobro pač je resno poprijeti in zvesto držati se gesla značajnih poštenjakov: „Stori prav in ne boj se nikogar!“

Od sv. Lenarta v slov. Goricah. Šent-Lenarska sodnija je obsodila Lormanjske srenjčane na platež 115 gld., ker jih je šent-Lenarski purgar J. Spici tožil, da so po njegovem travniku mrliča k pogrebu nesli. — Čujte pa, kako in kedaj da se je to godilo! Godilo se je lani sred zime m. januarja, ko je vsa zemlja premrznjena bila in se torej trava pohoditi ni mogla. — Po tem potu med jetniško hišo in Krampergerjevim vrtom hodijo Lormanjčani od pamtiveka, Spici je pa malo popred prelaz napravil in poleg lesa, ktera je pa z vrtelom pritrjena bila, da niso mogli nosači skoz. Sin zamrlega očeta je hodil prosit Spico, da naj lesa odpre, pa ni hotel. Ker tudi čez prelaz s mrličem niso mogli, strani je pa plot na travniku že popred na toliko vtrgan bil, da so mogli skoz, so po tej strani mrliča naprej spravili, s tem pa — kazni zapadli!

Iz Monšberške fare. Gledé na dopis iz „Dravinske doline“ v 10. šte. „Gosp.“ si štejem v dolžnost, potegniti se za poštenega našega prejšnjega predstojnika Turkuža, kteremu dopisnik očita vnemarnost pri njegovi službi. Ni res, da bi ga bili zavolj tega soglasno odbili, kajti dobil je 12 glasov pri volitvi, predstojnik pa sam ni hotel več biti, ker je že 6 let dovršil in ga k

temu nikdo več siliti ne more. — Po krivici se mu očita vnemarnost, ker je vsako spomlad ceste pregledal in tudi neke nepokorneže kaznoval. Tudi mostov ni toliko zanemaril, da bi se ne bilo dalo čez nje voziti. Morebiti dopisnik v mislih ima brv od Monšberga v Koritno? Da je ta zanemarena in se o pravem času ni popravila, ni kriv T., marveč prenapetost tamošnjih prebivalcev, ki so prehitro tožbo vložili, in je reč zastala.

Da je T. pravično obračal tudi s srenjskimi denarji, kaže to, da je pri velikih stroških za zvonik, za šolo, za farovž in za druge občinske potrebe vendar še pri malih srenjskih prikladah prihranil nad 850 gld. in sedanjemu poštenemu predstojniku izročil. Za vse to mu javna hvála gre, ne pa graja! To sem bil dolžen izpovedati ne v imenu 6 odbornikov, temuč v imenu več ko 30 posestnikov v monšberski srenji.

Jak. Sagadin.

Politični ogled.

Avstrija. Drž. zbor je sprejel „versko“ postavo gledé vnanjih (?) razmer kat. cerkve tudi v tretjem branju. Nasproti so glasovali poslanci „pravne“ stranke, Moravci in Poljaci, Slovenci pod Razlagovim vodstvom pa ne, ker se je vodja zapisal vladno-liberalni stranki. — Na vrsti je zdaj predloga o novem davku na farno premoženje. Eden poslancev naše stranke, ki so edini tudi zoper to predlogo govorili, je po številkah dokazal, da bode po tej postavi poprek 50% prišlo plačila od prirodnika. Koliko fajmoštrov bi zamoglo vrh drugih davkov še tega plačevati?

Na Ogerskem še se ni ministerstvo našlo. V višjih krogih bi najrajši imeli konservativnega barona Senyeya, ta po noče stopiti v neko zvezo z ministerstvom, v katerem bi imela vsaka stranka svojega moža. Kolikor glav, toliko misli!

Za poduk in kratek čas.

Čujte, kaj žganje dela!

Leta 1872 je malo vina prirastlo, za to pa je tudi vinska cena zelo poskočila, in delavci so se vsled tega sila navadili žganja piti, ker je bilo cenejše od vina. Dasiravno smo preteklega leta dovolj vina dobili, ter je tudi zato dosti cenejše postalo, vendar se žganjepivci le bolj svoje priljubljene pijače, žganja, ali kakor se ji pravi: „hudičeve vode“, držijo, in ravno to je njih nesreča! Ne mine skoro teden, da se nebi slišalo, da se je tu ali tam kateri žganja nalil in nesrečno umrl. —

Pretekli teden je neki žganjepivec iz Ruške fare že „okajen“ prišel v neko krčmo na Bistrici, in je tukaj še poldrugi masele te „hudičeve vode“ v sebe vlil, potem pa domu gredé na nekem trav-